

2j: Docs til opgaver i forløbet om Romerriget

Modul 01

Lektie: Læse kap 1(Romerrigets begyndelse og slutning) (s. 6-11)

1. Spørgsmål til kapitlet – i par (15 min)

I par: diskuter følgende spørgsmål og tag noter i docs:

1. Hvordan lyder myten om Roms grundlæggelse?	Grundlagt i 1753 f.v.t af tvillinger Romlous og Remus. Romolus dræbte Remus kort efter grundlæggelsen. Som spæde var de blevet sat i Tiber floden af deres onkel men var blevet frelst af en ulvinde som diede dem. Roms grundlæggere var altså en omsorgssvigtet drabsmand opfordret på ulvmælk. Sønner af krigsguden mars og den græske helt Eneas som var søn af kærlighedsgudinden Venus.
2. Hvorfor var myten vigtig for romerne?	Den gav dem en følelse af fællesskab både som romerske borgere men også inden for slægten.
3. Hvilke forskellige tidspunkter nævnes for Romerrigets fald ?	Vestromerske riges fald (476) Tyrkerne erobrer konstantinopel (1453)
4. Kig grundigt på tidslinjen på s. 9: Hvad slår dig omkring Romerrigets "forløb?	At de beholder det østromerske rige så lang tid efter det vestromerske riges fald.

2. Individuelt, læs kapitel 2 (s. 12-17)

Mens du læser, skal du finde (og notere) 5 forklaringer på, hvordan det kunne lade sig gøre for romerne at undertvinge sig Italien. Skriv noter i docs.

Hvordan kunne det lade sig gøre for romerne at undertvinge sig Italien?

Forklaring 1	Da romerne mente at deres krige var retfærdige fik det soldaterne til at kæmpe endnu hårdere.
Forklaring 2	De blev på trods af nederlag også ved med at være i stand til at hverve nye soldater
Forklaring 3	De mange krige havde gjort det romerske til samfund hvor bønder samtidigt var krigere
Forklaring 4	De steder de tog var sjældent venner og der var derfor ikke stor sandsynlighed for at de rottede sig sammen og kig mod romerne. (Del og hersk) De herskede altså de steder de tog forskelligt og gav nogen steder bedre vilkår og muligheder end andre steder.
Forklaring 5	De havde flere soldater end de andre da de havde flere slavesamfund der kunne tage over for bønderne når de var i krig.

3. Pararbejde med årsagsforklaringerne – i par (10 min)

I samme par som før: uddyb (kort) de 5 årsagsforklaringer til, hvordan det kunne lade sig gøre for romerne at undertvinge sig Italien.

Giv hver enkelt årsagsforklaring karakter efter, hvor sandsynlig den lyder.
Argumenter for karakteren!

Årsagsforklaring	Karakter	Argument
Del og hersk princippet	12	
Gav aldrig op	7	
Slavesamfund der kunne tage over for bønderne	10	
Kriger mentalitet fra deres historie	4	

4. Pararbejde (samme par) (10 min)

Sæt nedenstående begivenheder i den rigtige rækkefølge og skriv årstal på. Der må ikke kigges i bogen! (arbejd i jeres docs)

- Republikken indføres
- Vestromerske riges fald
- Roms grundlæggelse
- Østromerske riges fald. Tyrkerne erobrer Konstantinopel
- Augustus tager magten og gør Rom til et kejserrige – Pax Romana
- De puniske krige. Rom kontrollerer Middelhavet
- Pres på grænserne – krig og krise

Kronologi	Begivenhed	Årstal
1	Roms grundlæggelse	753 f.v.t
2	Republikken indføres	509 f.v.t
3	Puniske krige	31 f.v.t
4	Augustus tager magten	170 f.v.t
5	Pres på grænserne	cirka 200 e.v.t
6	vestromerske riges fald	476 e.v.t
7	østromerske riges fald	1453 e.vt

.

Modul 02

Lektie: Læs kapitel 4 (Den romerske republik i krise) (s. 28-33)

1. Pararbejde til det læste kapitel (15 min)

I nye par (altså: andre par end sidst), svar kort på spørgsmålene i docs.

Hvad er argumenterne for, at republikken var et oligarki?	
Hvilke forskellige typer magistrater var der?	
Hvad var senatets rolle?	

Hvorfor blev den romerske overklasse rigere fra 200 f.v.t og frem?	
Hvad brugte de deres rigdom på?	
Hvorfor flyttede så mange småbønder til Rom?	
Hvad gik klient-systemet ud på?	

2. Læs kilden s. 34: "Quintus Tullius Cicero: Brev til broderen Marcus"

Mens I læser, skal I, I samme docs som før, nedskrive Ciceros 10 vigtigste råd.

Råd 1	
Råd 2	
Råd 3	
Råd 4	
Råd 5	
Råd 6	
Råd 7	
Råd 8	
Råd 9	
Råd 10	

Modul 03

Lektie: læs kapitel 5 (Gajus Julius Cæsar) (s. 38-43)

1. Pararbejde til det læste kapitel (15 min)

I nye par (altså: andre par end sidst), svar kort på spørgsmålene i docs.

Hvilken betydning har disse historiske personligheder haft for udviklingen i Romerriget? Skriv 3 stikord til hver:

Person:	Stikord:
Marius	At bønder kan være soldater, bønderne kæmper for Marius der kan skaffe dem land og løn efter krig, bønder ser op til ham og ikke senatet
Sulla	Skriver liste over modstandere, henretter dem, ofres jord bliver fordelt blandt bønder som tak, trækker sig tilbage og fører magten tilbage til det romerske folk
Crassus	Nedkæmper gladiatoren Spartacus slave hær og opstand,
Pompejus	tager sig af sørøvere, var sine soldaters patron(klient system godfather style)
Cæsar	Indgår aftale med Crassus der også har en masse klienter, sammen får de absolut kontrol, bliver rigets mægtigste mand efter galler krigene,

2. Årsagsforklaringer på republikkens krise – i par (30 min)

I sætter jer nu tilbage i jeres "dagens par".

I skal nu, sammen, skrive en årsagsforklaring på, hvorfor republikken var i krise.

Brug så mange af de nedenstående ord/begreber/sætninger som muligt:

Mangel på soldater
 Loyalitet overfor hærfører/patron
 Slaver
 Oliven og vin
 Småbønder
 Patroner
 Puniske krige
 Flytter til byen
 Ingen loyalitet mod republikken

Klienter
Stemmer på
Rigdom til overklassen
Beskyttelse
Borgerkrig
Opkøber jord

Man rekrutterede bønder så de kunne blive soldater. Et klient og patron system

Når I er færdige: Kopier og upload jeres årsagsforklaring på Lectio

Modul 04

Vi ser en dokumentarudsendelse: "Who was the real Julius Caesar?". Mens I ser udsendelsen, skal I tage nogle noter:

Er der noget, der slår dig som særligt interessant – eller som noget, du ikke vidste før og som trækker tråde til nutiden?	
Hvad nævner dokumentarfilmen om moderne politik, kultur, litteratur eller film mm. der trækker på Cæsar og hans regime?	

Kan du komme i tanke om <i>andre ting</i> i nutiden, der trækker på Cæsar og hans regime?	
---	--

Modul 05

Lektie til i dag: Læs kapitel 7 (Pax Romana) (s. 60-64)

1. Spørgsmål til dagens lektie – i par (15 min)

I par: besvare følgende spørgsmål til kapitlet (svar i docs):

Hvorfor var Augustus' propaganda effektiv?	Da den virke genklang hos romerne der opfattede hans kejserdom som en god ting. Derudover bar propaganda også frugt da den var udført med politisk snuhed.
Hvad betyder Pax Romana?	Den romerske fred.
Hvilken betydning havde det for provinserne, at de blev underlagt Rom?	Det førte udbygning af vejnettet der førte til øget handel. Faktisk i den grad at provinserne fik mest ud af et. Gode muligheder for social opstigning gennem hæren.
Hvordan beskrev de romerske historieskrivere – f.eks Sveton – Augustus' efterfølgere?	De beskrev dem som uduelige, moralsk anløbne eller vanvittige.
Hvordan beskriver Tacitus romernes styre i Britannien?	
Hvorfor synes Aristedes, at Rom er så fantastisk?	

Modul 06

Lektie til i dag: læs kapitel 8 (Apokalypsen) (s. 70-74)

1. Spørgsmål til dagens kapitel (15 min)

Hvilke problemer havde kejserne i 200-tallet?	
Hvorfor kalder man kejserne i denne periode for "soldaterkejserne"?	Fordi soldaterne fik meget stor indflydelse på romersk politik.
Hvilke reformer indførte Diocletian?	Han indførte en skatte og møntreform.
Hvilke forklaringer giver teksten på Konstantins trosskifte?	Fordi, at han i slaget ved den milviske bro i år 312 havde set et kors på himlen.
Hvorfor blev byerne affolket omkring 400 e.v.t?	
Hvornår endte det vestromerske rige?	

2. Årsager til romerrigets fald (20 min)

Der har, gennem historien, været mange bud på, hvorfor det romerske imperium faldt fra hinanden. I skal nu, i par/små grupper, give følgende 7 årsagsforklaringer karakter – og en kommentar (1-10).

Årsagsforklaring	Karakter	Note
Kristendommens udbredelse		
Overrumplingen af barbarer fra nord og øst		
Det romerske samfunds "moralske forfald"		

Dårlig ledelse		
Økonomiske problemer		
Romerrigets størrelse (for svært at styre effektivt)		
Mangel på soldater til at forsvare grænserne		

Modul 07

Lektie: Læs kapitel 10 (Om slaver) (s. 96-101)

1. Spørgsmål til dagens lektie (15 min)

Hvordan så man på slaverne i Romerriget?	
Hvordan defineres en slave? På hvilke måder var slaverne forskellige?	
Hvad arbejdede de fleste slaver med?	
Hvordan foregik en dag med "lege"?	
Hvor farligt var det at være gladiator?	

Modul 08

Lektie: Læs kapitel 9 (Om slægt, moral og religion) (s. 80-86)

1. Spørgsmål til dagens lektie - i grupper på 3 (15 min)

Hvad bestod den romerske <i>familia</i> af?	Far, mor og børn - og slaver
---	------------------------------

Hvilke rettigheder havde <i>pater familias</i> ?	Han har hals og håndsret over familiemedlemmer. Han havde ret til at til at tæve familien indtil kejser Augustus satte en stopper for det. Han måtte også dræbe ethvert familiemedlem uden at skulle forklare sig. Hvis han følte en et familiemedlem havde krænket familiens ære måtte han straffe dem så meget han syntes var rimeligt.
Hvordan blev ægteskaber indgået?	De blev indgået som en aftale mellem familieoverhoveder. Aldersforskellen og kærligheden mellem manden og kvinder var lige meget.
Hvordan var moralen f.eks. i forhold til kærlighed og sex?	Man fik i storbyerne en mere fri opfattelse af sex. Kvinden tabte ikke værdi af at være skilt og blev ikke set på som "brugt". Der var mange bordeller og seksuel aktivitet inde og uden for hjemmene.
Hvad gjorde man med et nyfødt barn, som der ikke var plads til?	Man puttede babyen i en kurv og pakkede den ind og lagde det langt nok væk til at det ikke forstyrrede men andre samtidigt kunne få fat i det.
Hvilken betydning havde slægten?	Den var vigtigere end hensynet til den enkelte. Et stamtræ blev hængt op og viste forfædrenes glørværdige bedrifter. Man frygtede glemslen efter døden og man lavede optog hvor man påførte sig masker af den aføde.
Hvad er en polyteist?	En person der tilbeder mange forskellige guder. Flere tusinde i nogle tilfælde.
Hvad mente romerne med "do ut des"?	Jeg giver for at du skal give
Hvilke guder tilbad man for eksempel?	Jupiter, saturn, Neptun, Mars, Juno, Minerva.
Hvad er en mysteriereligion?	mithras kulten og kristendommen er eksempler. Kulten var kun for mænd og særligt var drabet af en tyr symbol på

	livet og den nære forbindelse mellem liv og død. Nogle rygter siger at de kristne spiste mennesker og drak blod.
Hvordan så romerne på kristendommen?	Som en mysteriereligion.

2. Værdier (10 min)

Find nu 5-10 værdier i de to breve, som enten ligner eller er anderledes end nutidens værdier. Citer fra kilderne for at dokumentere din påstand!

Værdi	Citat	Hvordan ligner det/er anderledes end nutidens værdier?
At mænd og drenge er langt højere stillet end kvinder og piger.	"Således kommer kvinden til kun at få en ægtemand ligesom hun kun får en krop og en sjæl og ikke nogen tanke skal sigte ud derover eller noget begær strække sig.	

Modul 10

1. Romerriget, Missing Word

Indsæt de nedenstående 10 ord de korrekte steder i teksten

Romulus
Octavian
folkevandringstiden
diktator på livstid
konsulerne
kejser
Pax Romana
borgerkrige
Konstantinopel
dominerende

Hvis man skal tro romernes traditionelle myte, der stadig fortælles, blev Rom grundlagt den 21. april 753 f.v.t. af sagnhelten **Romulus**. Rom blev en republik omkring år 509 f.v.t.

Republikken havde en tredeling af magten mellem folkeforsamlingerne, senatet og embedsmændene. På folkeforsamlingerne valgte byens borgere, hvem der skulle være embedsmænd, herunder byens øverste ledere konsulerne. Når man havde været embedsmand, fik man sæde i senatet på livstid. Senatet var et rådgivende organ bestående af ældre, erfarne mænd.

For at undgå at konsulerne skulle prøve at opnå status af konger, kunne de kun sidde et år ad gangen. Ydermere blev der valgt to konsuler ad gangen, og de afløste hinanden med en måneds mellemrum.

I de tre puniske krige mod Karthago i årene 264 til 146 f.v.t. voksede Rom til at blive den **dominerende** stormagt i Middelhavet.

I de sidste hundrede år af Roms tid som republik i årene 133–31 f.v.t. blev Rom rystet af sociale spændinger mellem rige jordejere og det fattige flertal. I samme periode var der også adskillige borgerkrige, hvor hærførere kæmpede om den øverste magt over Rom og dets besiddelser. Det forhindrede dog ikke, at Rom stadig erobrede nye områder.

Rom havde fået en stående hær af professionelle soldater, og det gav hærførerne større magt. Den brugte nogle af dem til at forsøge at tilegne sig magten i Rom. En af disse hærførere var Julius Cæsar, der blandt andet havde underlagt sig hele Gallien (Frankrig). I år 49 f.v.t. vendte han tilbage til Rom i spidsen for sin hær og tog magten. Cæsar fik på få år gennemført en lang

række vigtige reformer og lod sig udnævne til **diktator på livstid**. Kort efter, i år 44 f.v.t., blev han myrdet af en gruppe senatorer, der mente, at han havde fået for meget magt.

Efter endnu en borgerkrig trådte Cæsars adoptivsøn Octavian (senere kendt som Augustus) frem som den store sejrherre. Han bevarede republikkens institutioner, men gav samtidig sig selv uindskrænket magt som Imperator eller kejser (ordet stammer fra 'Cæsar'). Hermed var republikken endeligt død, og Romerriget under ledelse af kejseren var indført.

Kejser Cæsars søn Augustus kom til at sidde som kejser i 44 år fra år 27 f.v.t., og hans regeringsperiode var begyndelsen på flere århundreder præget af stabilitet samtidig med, at Romerriget blev endnu større. Denne periode betegnes som **pax romana** (romersk fred), for inden for Romerrigets grænser var der fred og sikkerhed. De besejrede provinser kunne leve i fred og fremgang, hvis blot de accepterede at betale skat til romerne.

I løbet af 200-tallet var der uro på de indre linjer med borgerkrige og mange, skiftende kejsere. Samtidig blev grænserne udsat for angreb. Kejser Diokletian, der regerede fra 284 til 305, var en ny stærk kejser, der fik gennemført en række reformer og styrket militæret. Han var den første af flere, der delte riget i flere dele for at lette administrationen af det kriseramte rige. Efter Diokletian havde trukket sig tilbage, fulgte en ny magtkamp. Den blev vundet af Konstantin, som blev ny kejser. Han delte på ny riget og grundlagde den nye hovedstad, **Konstantinopel**, det senere Istanbul. I 395 efter Theodosius den Stores død blev Romerriget permanent delt i en østlig del med Konstantinopel som hovedstad og en vestlig del med Rom som hovedstad.

Det Vestromerske Rige blev udsat for gentagne angreb fra germanske stammer. I 410 blev Rom erobret og udplyndret for første gang i 800 år. Det Vestromerske Rige var presset til det yderste og mistede mange besiddelser til fremmede folkeslag, der bevægede sig rundt i Europa på den tid, som også kaldes for **folkevandringstiden**. I 476 blev den sidste vestromerske kejser, den kun 15-årige Romulus Augustus, afsat, og riget splittet i forskellige selvstændige kongedømmer.

Det Østromerske rige (Det Byzantiske Rige) klarede sig langt bedre. Konstantinopel lå centralt på vigtige handelsruter, var svært befæstet og blev fyldt med prægtige bygningsværker som den kristne kirke Hagia Sophia. Senere mistede Det Byzantiske Rige meget af sit land og blev udsat for angreb, men var stadig en betydelig magt i mange århundreder. I 1453 faldt Konstantinopel til de muslimske osmannere, og dermed var det slut med Det Byzantiske Rige.

2. Outroskrivning

I får nu 10 min til at skrive, hvad I nu ved om romerriget: Inddrag gerne flere af følgende pointer:

Myten om romerrigets grundlæggelse

Senatet

Patron/Klient systemet

Republikken

Overgangen fra republik til kejserstyre

Julius Cæsar

Augustus

Caligula

Pax Romana

Kristendom

Årsager til Romerrigets fald

Slaveri

Skriv her:

--

--